

ΘΕΑΤΡΟ - ΚΡΙΤΙΚΗ

*Tearoimmagine  
Company  
Παίζουν:  
Roberto  
Zamengo,  
Ruggero  
Fiorese, Carlo  
Corsini,  
Martina  
Boldarin.  
Φωτισμοί:  
Lorenzo Riello  
Μουσική:  
Marco Toffanin.*

## «Ο Έμπορος της Βενετίας»

**ΤΕΣΣΕΡΙΣ** ηθοποιοί από τη Βενετία παίζουν τον «Έμπορο της Βενετίας» με την τεχνική της Commedia dell'Arte. Πώς γίνεται αυτό; Η περσινή θεατρική χρονιά άνοιξε με την παραγωγή του σαιξπηρικού «Έμπορου» από το ΘΟΚ. Πώς η παράσταση του ίδιου έργου μπορεί να μοιάζει και με σημαιοστολισμένη καραβέλα και με μικρή βαρκούλα; Πώς απογυμνώνεται ο Σαίξπηρ από το κείμενό του, από τον εαυτό του ουσιαστικά; Πολύ απλά. Αυτή ήταν η λέξη-κλειδί για την παράσταση που δόθηκε στην αυλή του Πολιτιστικού Κέντρου του Πανεπιστημίου Κύπρου στην Αξιοθέα. Απλά το θέατρο, το πολυεπίπεδο και το πολυσύνθετο θέατρο, συμπυκνώνεται σε μια, την ουσιαστικότερη, από τις τέχνες που το συνθέτουν, την υποκριτική. Αλλά και αυτή, με τη σειρά της, παρουσιάζεται με την πιο αυτάρκη εκδοχή της, με την τεχνική της Commedia dell'Arte.

Γεννημένη στα μέσα του 16ου αιώνα το ιδιόμορφο αυτό θεατρικό είδος προσδιορίζεται από τότε με τα ίδια χαρακτηριστικά, όπως η έλλειψη στέρεου θεατρικού κειμένου και η απλότητα της υπόθεσης. Το θεατρικό παιχνίδι που στήνεται σ' αυτές τις συνθήκες έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την εξωτερική ελευθερία που περιορίζεται μόνο με τους εσωτερικούς «κανονισμούς».

Η παράσταση του Teatroimmagine Company από τη Βενετία ήταν ελεύθερη και ανάλαφρη, αλλά τηρούσε όλους τους κανόνες του είδους. Κοστούμια, περούκες, προσώπια, μεταμφιέσεις στη σκηνή επέτρεπαν στους τέσσερις ηθοποιούς του θιάσου να παραστήσουν τους ήρωες της κωμικά απλουστευμένης πλοκής. Η επιμονή στη δαιμονική μορφή του Κακού πρόδιδε στο θέαμα χρώμα λαϊκού θεάματος. Οι μιμικές κινήσεις τα βουβά αστεία, η υπερβολή στη χρήση των εκφραστικών μέσων ήταν τα ερ-

γαλεία των τεσσάρων μελών του θιάσου, όλα στο πνεύμα του είδους.

Η μουσική είχε κωμική χροιά και δε συνόδευε μόνο τη δράση, αλλά συμμετείχε σ' αυτήν και σχολίαζε. Γενικά η παράσταση ήταν ένα ανοιχτό σύστημα, έτοιμο να προσαρμοστεί σ' όποιες προκλήσεις του περιβάλλοντος. Οι ηθοποιοί αντιδρούσαν με την παραμικρή αφορμή που τους έδινε ο κόσμος. Ο καταπληκτικός χώρος του αρχοντικού της οδού Αξιοθέας που δεν έχει συγκρουστεί μέχρι τώρα με κανένα θεατρικό δρώμενο που έλαβε χώρα εκεί, χρησιμοποιήθηκε μόνο ως φόντο για την παράσταση των Βενετσιάνων. Ενδιαφέρουσα λεπτομέρεια ήταν η γραμμική παράταξη των ηθοποιών σχεδόν σε όλες τις σκηνές, χωρίς να χρησιμοποιείται το βάθος του χώρου. Το μορφικό αυτό στοιχείο ταιριάζει απόλυτα με την ιδιομορφία του είδους, όπου το παιχνίδι γίνεται στην επιφάνεια της υπόθεσης του έργου και τα στέρα χαρακτηριστικά των τύπων έχουν συμπυκνωθεί σε πρότυπα-μάσκες, κάτι που αποκλείει κάθε είδους εμβάθυνσεις. Τα χαρακτηριστικά πρόσωπα της παραδοσιακής Commedia dell'Arte ντύνονται με τις αμφιέσεις των «σαιξπηρικών» ηρώων. Έτσι ο Μπασσιάνο και η Πόρσια είναι ταυτόχρονα κλασσικό ζευγάρι κωμικών εραστών και ο Σαίλοκ – ο ίδιος ο παλιόγερος Παναταλόνε, το ίδιο τρίο όμως εμφανίζεται και ως ο Αδάμ, η Εύα και ο διάβολος. Ωραία η λάγνα θεράπαινα της Πόρσιας, που εύκολα μετατρέπεται σε λυπημένο Αντώνιο ή σε φρικαλέα κόρη του Εβραίου.

Ωραίο παιχνίδι, ωραία επίδειξη δυνατότητων του θεατρικού είδους που ποτέ δε θα γίνει μουσειακό. Ωραία υπενθύμιση για το πόσο χρωστάει το σύγχρονο θέατρο στην Commedia dell'Arte.

**ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ**